

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudkyň JUDr. Terezy Kučerové a Mgr. Petry Weissové, v právní věci žalobce: **JUDr. M. V.**, proti žalovanému: **krajský státní zástupce v Ústí nad Labem**, se sídlem Dlouhá 1/12, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2022, sp. zn. 5 SPR 375/2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 1. 2025, č. j. 16 A 2/2023-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobci byla podle § 30 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství („zákon o státním zastupitelství“), uložena dne 11. 11. 2022, pod sp. zn. 5 SPR 375/2022, písemná výtka („výtka“) za jednání spočívající v tom, že jako státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem:

- (a) dne 25. 5. 2022 kolem 9:00 hodin poté, co přišel do jeho kanceláře v sídle KSZ JUDr. Jan Svoboda, státní zástupce KSZ a vedoucí oddělení trestního řízení, s dotazem, zda bude v následujícím týdnu čerpat dovolenou nebo zda hodlá intervenovat u hlavního líčení ve věci vedené u KSZ pod sp. zn. 2 KZV 11/2013, na něj začal zvyšovat hlas, kdy tvrdil, že ti dva pánové z vedení ho nezajímají, neboť mu JUDr. Dan Anděl neoprávněně odebral spis, že na to „sere“ a nechápe, proč se ho ptá, kdy mu JUDr. Svoboda odpověděl, že ho pouze zajímá, zda bude substitute nutná či nikoliv a že by to rád věděl do čtvrtka odpoledne (tj. 26. května 2022) z důvodu nutnosti přípravy státního zástupce Mgr. Stibora, přičemž JUDr. Svobodu zavolal zpět do své kanceláře

a začal na něj křičet, co si dovoluje se jej takhle ptát a že mu nechce říct, že je „kokot“, ale bude muset, že si na ten soud půjde sám, protože by mu to všichni „zkurvili“ a jemu, na rozdíl od JUDr. Svobody, na jeho věcech záleží, kdy jej JUDr. Svoboda upozornil, že takto s ním mluvit nebude, na což reagoval tak, že má vypadnout, neboť pracuje v oddělení dohledu a nehodlá se s ním dále bavit, aby mu nemusel říci, že je „kokot“;

čímž porušil povinnost zachovávat náležitou úctu také k ostatním státním zástupcům, s nimiž při výkonu své funkce jedná, stanovenou v § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství, jakož i čl. V odst. 1 Etického kodexu státního zástupce, dle kterého se státní zástupce chová a vystupuje zdvořile a slušně;

- (b) dne 13. 6. 2022 předložil JUDr. Danu Andělovi, náměstkovi KSZ, k individuální aprobaci, kterou realizuje na základě pokynu krajského státního zástupce v Ústí nad Labem ze dne 8. 11. 2018, sp. zn. 1 SPR 273/2018 dle znění Opatření náměstka krajského státního zástupce v Ústí nad Labem pro trestní řízení sp. zn. 1 SPR 273/2018, které nabylo účinnosti dne 9. 11. 2018 a bylo mu předáno dne 13. 11. 2018, svůj písemný pokyn policejnímu orgánu ve věci sp. zn. 1 KZV 73/2017, zažurnalizovaný na č. l. 548, ve kterém žádal o sdělení, jaké listinné materiály, příp. ústně podané informace, byly předány JUDr. Andělovi, náměstkovi krajského státního zástupce, když dále formuloval, že tento „vydal bez vědomí dozorového státního zástupce pokyn policejnímu orgánu ze dne 10. 5. 2022 č. j. 1 KZV 73/2017-544“ a poté, co JUDr. Anděl znění jeho pokynu neaproboval a uložil změnu formulace, změnil znění na formulaci „jenž ve věci vydal pokyn policejnímu orgánu ze dne 10. 5. 2022 č. j. 1 KZV 73/2017-544, aniž by dozorového státního zástupce o svém záměru alespoň informoval“ a doplnil poznámku „K, vyprav upravený pokyn dozorového SZ v návaznosti na neakceptovatelný postup NKSZ a nezákonný zásah do dozorových oprávnění SZ, jemuž je věc přidělena“ a dále: „zakazuji odeslat mým jménem pokyn po případných – očekávaných – šikanózních zásazích ze strany pana dr. Anděla“;

čímž porušil povinnost zachovávat náležitou úctu také k ostatním státním zástupcům, s nimiž při výkonu své funkce jedná, stanovenou v § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství jakož i čl. V odst. 1 Etického kodexu státního zástupce, dle kterého se státní zástupce chová a vystupuje zdvořile a slušně, a také povinnosti při výkonu své funkce se vystříhat všeho, co by mohlo ohrozit vážnost státního zastupitelství, stanovenou v § 24 odst. 2 zákona o státním zastupitelství.

- [2] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl žalobu proti výtce žalovaného. Postup žalovaného předcházející jejímu vydání nebyl nezákonný. Výtka je oproti kárnému opatření a jemu předcházejícímu postupu méně přísné opatření, které nepodléhá formálnímu správnímu řízení. Proto nebylo povinností žalovaného vyrozumět žalobce o úkonech prováděných v rámci prověřování stížností vztahujících se k jeho osobě a umožnit mu aktivně na těchto úkonech participovat. Jedinou povinností žalovaného bylo umožnit žalobci, aby se ke zjištěným skutečnostem, v nichž je spatřováno jeho pochybení, vyjádřil (rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2023, č. j. 3 As 398/2020-73, body 23 až 26). Tato možnost žalobci poskytnuta byla a stejně tak mu bylo umožněno nahlédnout do spisů k oběma stížnostem vedeným. Pokud žalobce této možnosti nevyužil, s podklady pro udělení výtky se neseznámil a k těmto se nevyjádřil, nelze takovou pasivitu klást k tíži žalovanému.

pokračování

[3] Nedůvodnou krajský soud shledal také námitku, podle které se žalobce nemohl na svou obranu k věci kvalifikovaně vyjádřit, označit a předložit důkazy na svou obhajobu a vyjádřit se k osobám stěžovatelů. Výzvami ze dne 25. 7. 2022 a ze dne 5. 8. 2022, jejichž obsahem byly skutečnosti následně obsažené v napadené výtce, byl žalobce vyrozuměn o možnosti se ke skutečnostem zjištěným v rámci prošetřování vyjádřit. Opětovně byl žalobce o této možnosti i možnosti nahlédnout do spisů žalovaným informován sdělením doručeným mu dne 4. 11. 2022. Toho žalobce částečně využil prostřednictvím e-mailové zprávy dne 24. 10. 2022, kde se vymezil proti jemu vytýkanému jednání vůči JUDr. Svobodovi. K osobám stěžovatelů se však nevyjádřil a stejně tak nebyly z jeho strany navrženy žádné důkazy. Vzhledem k tomu, že žalobci byl ze strany žalovaného dán opakovaně prostor pro vyjádření ohledně obou vytýkaných skutků a stejně tak mu bylo umožněno seznámit se s podklady k věci, ke zkrácení jeho procesních práv nedošlo. Povinností žalovaného nebylo žalobce ve výzvě k vyjádření informovat o obsahu a právních dopadech jednotlivých listin založených ve spisu (rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2024, č. j. 15 A 83/2023-42, bod 23, a ze dne 10. 2. 2022, č. j. 10 Af 46/2016-119, bod 142, či rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2024, č. j. 1 As 165/2024-80, body 2 a 14).

[4] Porušena dle krajského soudu nebyla žalobcova práva ani v důsledku jím namítaného nerovného zacházení žalovaným se žalobcem v porovnání se stěžovateli. Ačkoli soud připustil, že vyrozumění žalovaného adresovaná stěžovatelům byla obsahově odlišná od výzvy zaslané žalobci, když obsahovala údaje o podkladech, z nichž bylo při šetření vycházeno, nejde o nezákonnou nerovnost. Povinností žalovaného totiž bylo v souladu s § 16b odst. 3 zákona o státním zastupitelství stěžovatele o výsledku prošetření stížnosti vyrozumět. Obsahem takového vyrozumění muselo být i stručné odůvodnění, ze kterého bylo patrné, jak k závěru o důvodnosti stížností žalovaný dospěl, z jakých podkladů vycházel a co z nich vyplynulo. Taková informační povinnost je dána s ohledem na skutečnost, že stěžovatelé, na rozdíl od žalobce, neměli možnost nahlížet do spisu, ze kterého by tyto informace mohli čerpat. Pokud tedy žalovaný žalobce nevyrozuměl shodným způsobem, nedopustil se porušení jeho práv, neboť mu zákon žádnou takovou povinnost neukládá.

[5] K tomu krajský soud doplnil, že ke zkrácení žalobcových práv jeho znevýhodněním oproti stěžovatelům dojít při samotném prošetřování stížností ani hypoteticky nemohlo, neboť ti nebyli jeho účastníky a tento postup se jich žádným způsobem netýkal. Postup žalovaného vůči žalobci soud tendenčním, zaujatým či vedeným úmyslem jej poškodit, neshledal. Žalobce popřel průběh jemu vytýkaného jednání vůči JUDr. Svobodovi toliko v rámci svého e-mailového podání ze dne 24. 10. 2022. K alternativní verzi skutkového stavu ovšem neoznačil žádné důkazy, a zůstal tak v tomto směru pouze v rovině tvrzení. Žalobcova ničím nepodložená verze nekoresponduje s tím, co bylo zjištěno na základě dokazování provedeného výpověďmi soudních úřednic. Ty se přitom shodují s verzí stěžovatele JUDr. Svobody. Závěry žalovaného o rozhodném skutkovém stavu mají oporu v podkladech rozhodnutí, žalobcovo ničím nepodložené tvrzení o jiném průběhu událostí žalovaný oprávněně nevyhodnotil jako pravdivé.

[6] Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, dle které dosud nebylo rozhodnuto o žalobcem namítané podjatosti. Žalovaný tuto námitku v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 25. 5. 2023, č. j. 8 As 254/2021-27), posoudil až v rámci

konečného rozhodnutí ve věci, tedy v odůvodnění udělené výtky. Takové řešení shledal krajský soud racionálním a souladným se zásadou rychlosti. Žalobcova práva a oprávněné zájmy tímto nebyly nijak zkráceny. Ten navíc měl k dispozici prostředek, jímž se mohl domáhat naprawy nesprávně posouzené námitky podjatosti.

[7] Nadto krajský soud shledal dotčenou námitku opožděnou. Žalobce byl nejpozději ve dnech 5. 8. 2022 a 9. 8. 2022 obeznámen se všemi skutečnostmi, v nichž následně v e-mailové zprávě ze dne 24. 10. 2022 spatřoval zájem žalovaného na jeho potrestání. Žalobce tak námitku podjatosti vznesl až dva měsíce poté, co zjistil skutečnosti dle jeho názoru svědčící o podjatosti žalovaného.

[8] V případě žalobcovy žádosti o odstranění zjevných průtahů, adresované žalovanému taktéž v rámci podání ze dne 24. 10. 2022, krajský soud neshledal, že by šlo o stížnost na průtahy ve smyslu § 16b zákona o státním zastupitelství, ani o žádost o opatření proti nečinnosti uplatněnou podle § 6 odst. 1 ve spojení s § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád („správní řád“). Z žádosti totiž není zřejmé, v čem by průtahy žalovaného měly spočívat, ani kdy uplynula lhůta, v níž měl být postup realizován. E-mailová zpráva ze dne 24. 10. 2022 nadto byla adresována žalovanému, nikoli orgánu příslušnému k vyřízení stížnosti na průtahy či žádosti o opatření proti nečinnosti. Žalovanému proto dle krajského soudu nelze vyčítat, že na žalobcovu žádost nijak nereagoval. Žalobce navíc měl možnost brojit proti nečinnosti žalovaného žalobou (rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2023, č. j. 9 Azs 97/2023-40).

[9] Krajský soud uzavřel, že za situace, kdy žalovaný prošetřoval dvě stížnosti a žalobci současně byl poskytnut prostor pro vyjádření k nim, nebyl jeho postup netrvajícím déle než půl roku nepřiměřeně dlouhý.

[10] Důvodná dle krajského soudu nebyla ani námitka nepřezkoumatelnosti výtky, spočívající ve zmatečném popisu žalobcova jednání a dále v absenci opory skutkových tvrzení v provedeném dokazování. Výtka není rozhodnutím o správním deliktu ani o kárném provinění, proto lze v jejím případě akceptovat nižší požadavky na její formální podobu. Podstatné je, aby z ní bylo zřejmé, v čem je spatřováno závadné jednání osoby, která tak má možnost do budoucna jej napravit či se proti výtce účinně bránit (rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107). Výtka uložená žalobci uvedené judikaturou dovozené požadavky splňuje. Po obsahové stránce z hlediska srozumitelnosti nevykazuje žádné nedostatky.

[11] Nepřezkoumatelná není ani pro nedostatek důvodů. Krajský soud shrnul podklady, z nichž žalovaný při svém rozhodování vycházel a dospěl k závěru, že jeho skutková zjištění mají oporu ve spisovém materiálu. Žalobce přitom takto zjištěný skutkový stav pouze popřel, aniž by označil důkazy na podporu svých tvrzení.

[12] Konečně ani namítané absenci znaků jednání, za které by žalobci podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství mohla být uložena výtka, krajský soud nepřisvědčil. Dospěl k závěru, že jednáním žalobce v rámci druhého řešeného skutku byla zpochybněna profesní a osobní integrita nadřízeného státního zástupce, JUDr. Anděla. Ten byl žalobcem v podstatě označen za osobu zneužívající svoji funkci a takové jeho jednání mohlo u třetích osob vyvolat dojem, že krajské státní zastupitelství vykonává svou dozorovou činnost

pokračování

v rozporu se zákonem. Minimálně v očích administrativního personálu mohla být tímto nepochybně snížena vážnost krajského státního zastupitelství.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[13] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce („stěžovatel“) kasační stížnost. Vytýká krajskému soudu, že jím prezentovaná skutková podstata zjištění týkajících se stěžovatelem tvrzených závažných procesních vad, jsou v extrémním rozporu s listinami založenými ve spisu. Stěžovatel konkrétně zmiňuje vyrozumění žalovaného ze dne 4. 11. 2022, které nemůže být považováno za výzvu k seznámení se s podklady rozhodnutí, k vyjádření se k nim, případně k navržení doplnění dokazování. Jeho obsahem totiž není informace o tom, že bylo ukončeno shromažďování podkladů a že se žalovaný chystá vydat rozhodnutí. Jedná se tak o pouhé vyrozumění stěžovatele o částečném (nikoli úplném) vyhovění jeho žádosti o prosté nahlížení do příslušných spisů, nikoli o výzvu k seznámení se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním a navržení doplnění dokazování (uvedené platí srovnatelně i o výzvách ze dne 25. 7. 2022 a ze dne 5. 8. 2022). Závěr krajského soudu o tom, že žalovaný umožnil stěžovateli seznámit se s podklady rozhodnutí, je proto v extrémním rozporu s tímto důkazem. Nadto se stěžovateli mělo dostat i poučení o tom, že žalovaný nebude jeho jednání nadále posuzovat jako provinění, nýbrž jako drobný nedostatek a poklesek dle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. Vydání výtky bylo pro stěžovatele překvapivé.

[14] Napadený rozsudek je dále nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Jedna z primárních žalobních námitek byla, že protiprávní jednání stěžovatele nemá parametry deliktního jednání ve smyslu § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. Krajský soud se však zabýval pouze formálním naplněním předpokladů odpovědnosti stěžovatele za drobný nedostatek a poklesek, v jeho rozhodnutí však zcela chybí úvahy o existenci zavinění na straně stěžovatele coby základního předpokladu odpovědnosti za zaviněné protiprávní jednání. Ten měl být v řízení prokázán, nikoli presumován.

[15] Totožná vada napadeného rozsudku je založena i tím, že se krajský soud adekvátním a přezkoumatelným způsobem nezabýval listinným důkazem v podobě „Opatření č. 5/2024 krajské státní zástupkyně o zrušení opatření pod sp. zn. 1 SPR 273/2018“. Posledně uvedeným opatřením si JUDr. Anděl vyhradil možnost aprobovat veškeré stěžovatelovy písemnosti v rámci výkonu jeho působnosti, adresované Policii ČR, KŘP Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování. Tím se stěžovatel snažil prokázat dlouhodobý a šikanózní postup JUDr. Anděla vůči stěžovateli. Opatření sp. zn. 1 SPR 273/2018, jakož i další listiny ze spisu zn. 1 SPR 273/2018, do kterého žalovaným nebylo stěžovateli umožněno nahlédnout, byly podkladem ke skutku č. 2. Pokud na tento listinný důkaz předložený stěžovatelem bylo krajským soudem reagováno bezobsažným způsobem v bodě 117., je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[16] Stěžovatel se dále vymezil proti úvahám krajského soudu, dle kterých se postup při ukládání výtky dělí na dvě fáze – prošetřování stížnosti dle § 16b zákona o státním zastupitelství a rozhodnutí o uložení výtky. Tak tomu není, jak plyne z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41. Pokud žalovaný v rámci prošetřování stížnosti nevyšlechl na základě § 16b odst. 3 zákona o státním zastupitelství stěžovatele, a

tedy měl věc za nepochybně zjištěnou, neměl přistupovat ani k výsledkům administrativních pracovních krajského státního zastupitelství.

[17] Stěžovatel byl již na počátku šetření žalovaným účelově vyloučen z možnosti vyjádřit se k podané stížnosti, byla mu upřena možnost účastnit se podání vysvětlení administrativních pracovních a nebylo mu umožněno nahlížet do všech spisů týkajících se věci. Žalovaný vůči němu od počátku jednal tendenčním a předpojatým způsobem. Jeho úmyslem bylo znemožnit stěžovateli uplatňovat práva ve smyslu § 4 odst. 3 a § 4 odst. 4 správního řádu. Stěžovatel proto nemohl realizovat svou obhajobu. Bylo mu aktivně a účelově bráněno v uplatňování jeho práv, o čemž svědčí skutečnost, že mu bylo umožněno nahlédnout do dříve odepřených spisů po vydání výtky. K popsanému tendenčnímu jednání žalovaného však krajský soud žádné důkazy neprováděl ani neopatřoval. Z jeho rozhodnutí není zřejmé, z jakých důvodů shledal, že žalovaný stěžovateli možnost vyjádřit se ke stížnosti neupřel.

[18] Zpochybňován je i závěr krajského soudu o rozsahu informací, které je žalovaný po skončení prošetřování stížnosti povinen poskytnout stěžovateli a subjektu, který se měl jednání postižitelného výtkou dopustit. Je žádoucí, aby byl s podklady shromážděnými žalovaným seznámen, a to obzvláště za situace, kdy mu nebylo umožněno nahlédnout do spisů. Jiný postup je v rozporu s § 4 odst. 4 správního řádu a v takovém případě jde o zamlčování skutečností ze strany žalovaného, který tímto porušuje principy právního státu.

[19] Stěžovatel se neztotožnil ani se závěrem krajského soudu, který v postupu žalovaného neshledal průtahy. Jakkoli zákon nestanoví lhůtu pro vydání výtky, byl žalovaný povinen postupovat podle § 6 odst. 1 správního řádu a vyřídit věc bez zbytečných průtahů. Výtka by měla být ukládána bezprostředně poté, co je zjištěno a objasněno protiprávní jednání. Podání stěžovatele ze dne 24. 10. 2022 mělo být posouzeno jako stížnost na průtahy a chování podle § 16b odst. 1 zákona o státním zastupitelství a žalovaný byl povinen stížnost stěžovatele postoupit k vyřízení vrchní státní zástupkyni a o tomto postupu jej vyrozumět.

[20] Výtka žalovaného nesplňuje judikaturou vymezené parametry přezkoumatelnosti (rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46). Krajský soud pochybil, pokud ji přezkoumatelnou shledal. Žalovaný v odůvodnění výtky vůbec nereagoval na stěžovatelovo podání ze dne 24. 10. 2022, čímž se krajský soud vůbec nezabýval. Rovněž z ní není zřejmé, zda a jakým způsobem žalovaný posoudil zavinění stěžovatele. Skutkové a právní závěry žalovaného jsou založeny na svévolném hodnocení důkazů bez akceptovatelného racionálního základu.

[21] Závěrečnou námitkou je krajskému soudu vytýkán závěr o tom, že se stěžovatel vůči JUDr. Andělovi dopustil nepřiměřené veřejné kritiky. Uvedený nadřízený státní zástupce však dle stěžovatele nebyl oprávněn upravovat text stěžovatelova pokynu, takový postup nebyl v souladu s § 12e zákona o státním zastupitelství, jak nesprávně uvedl krajský soud. Stěžovatel v rámci úpravy pokynu nadřízeného státního zástupce pouze popsal reálnou situaci do spisu a přijal vlastní opatření. Nešlo o dehonestaci či znevažování nadřízené osoby, a tedy o vybočení z limitů plynoucích z § 24 zákona o státním zastupitelství.

pokračování

[22] Žalovaný navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Napadený rozsudek se zabývá veškerými námitkami uplatněnými v žalobě i během jednání před soudem. Stěžovatel nebyl zkrácen na svých právech v řízení předcházejícím výtce. Bylo mu umožněno vyjádřit se k tvrzením obsaženým ve stížnostech JUDr. Anděla i JUDr. Svobody a stejně tak měl možnost nahlížet do spisového materiálu. Pokud této možnosti nevyužil, nelze to klást k tíži žalovanému. V případě spisového materiálu sp. zn. 1 SPR 273/2018, kam nemělo být stěžovateli umožněno nahlédnout, žalovaný uvedl, že pomocné materiály z tohoto spisu byly založeny do spisu, kam mu bylo umožněno nahlédnout.

[23] Výtka nebyla pro stěžovatele překvapivá. Ten byl dne 13. 6. 2022 zpraven o stížnosti podané na jeho chování a ve dnech 9. 8. 2022 a 25. 7. 2022 byl dále informován o tom, že by jeho jednání mohlo naplňovat znaky kárného provinění. Tyto písemnosti svědčí rovněž o tom, že měl možnost se k věci vyjádřit. To potvrzuje i vyjádření stěžovatele ze dne 24. 10. 2022, kterým popřel jednání, kterého se měl vůči JUDr. Svobodovi dopustit.

[24] Stěžovateli vytýkané jednání mělo dle žalovaného parametry kárného provinění ve smyslu § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. Pokud stěžovatel emočně, hlasitě a nevhodně reagoval na dotaz vedoucího oddělení trestního řízení, v rámci kterého zpracovával konkrétní věc, šlo bezpochyby o překročení pravidel pro zachování náležité vážnosti a úcty. Stejně tak v případě, kdy označil výkon aprobačního oprávnění nadřízeného za šikanózní a zakázal kanceláři písemnost v aprobované podobě vypravit, minimálně vůči nadřízenému vyjádřil neúctu a takový jeho výstup byl nepatřičný.

[25] Stran namítaných náležitostí výtky žalovaný s odkazem na závěry usnesení NSS č. j. 9 As 79/2016-41 poukázal na neformálnost výtky i postupu jí předcházejícího. Opačný postup by vedle kárného řízení postrádal smysl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[26] Nejvyšší správní soud posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[27] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[28] Kasační stížnost není důvodná.

[29] V prvé řadě kasační soud považuje za vhodné korigovat účastníky řízení i krajským soudem vymezenou povahu výtky jako opatření ukládaného na základě § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství. V době obdržení stížností na jednání stěžovatele i v době vydání výtky byl tento institut upraven v § 31 zákona o státním zastupitelství, nikoli v § 30 odst. 3 tohoto zákona, který upravoval výtku ve znění účinném do 30. 9. 2008. Uvedené pochybení však nemá vliv na zákonnost napadeného rozsudku krajského soudu ani jím přezkoumávané výtky žalovaného.

[30] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení námitek nepřezkoumatelnosti (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), neboť obecně platí, že meritorní přezkum napadeného rozsudku je možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelný a obsahuje důvody, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud (či správní orgán) rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. již citovaný rozsudek č. j. 2 Ads 58/2003-75), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek NSS ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[31] Nepřezkoumatelnost přitom není projevem nenaplněné subjektivní představy účastníka řízení o tom, jak měl krajský soud rozhodnout, resp. jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale je objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[32] V nyní projednávané věci napadený rozsudek kritéria přezkoumatelnosti splňuje, jak je patrné již z výše provedené rekapitulace jeho odůvodnění. Krajský soud podrobně a srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí a rovněž se dostatečně vypořádal s podstatou všech žalobních námitek, které v úvodní části svého rozsudku přehledně shrnul.

[33] Jde-li konkrétně o námitku absence parametrů deliktního jednání v případě skutku (b), krajský soud se naplněním znaků jednání, za které lze uložit výtku, zabýval pod body 106. až 116. napadeného rozsudku. Podrobně vyložil, proč se stěžovatel svým jednáním dopustil porušení § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství, stejně jako čl. V odst. 1 Etického kodexu státního zástupce. Stěžovateli lze přisvědčit, že judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že i v případě ukládání výtky je nezbytné se subjektivní stránkou vytýkaného jednání zabývat (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS). Jakkoli to však krajský soud neučinil výslovně, z obsahu odůvodnění napadeného rozsudku (zejm. z bodu 113.), je patrné, že v případě druhého skutku dovodil úmyslné jednání na straně stěžovatele: „*Žalobcův zákaz odeslat jeho pokyn ze dne 10. 6. 2022 v případě, že bude na základě požadavku JUDr. Anděla dodatečně změněn, tak lze jednoznačně chápat jako snahu žalobce zpochybnit pozici JUDr. Anděla jakožto žalobcova nadřízeného a výraz neúcty k jeho osobě a postavení v rámci hierarchie krajského státního zastupitelství, nikoliv jako projev slušného a zdvořilého chování žalobce.*“ Z odůvodnění rozsudku krajského soudu tak implicitně vyplývá, o jakou formu zavinění se v případě vytýkaného jednání jednalo. Z hlediska přezkoumatelnosti lze takové odůvodnění hodnotit jako dostačující. Nadto jde dle Nejvyššího správního soudu o závěr správný, neboť stěžovatel v případě druhého skutku od počátku zcela vědomě odmítl respektovat autoritu nadřízeného státního zástupce, jehož úkony označil za šikanózní.

[34] Nepřezkoumatelným nelze napadený rozsudek shledat ani co do hodnocení stěžovatelova důkazu – Opatření č. 5/2024 krajské státní zástupkyně ze dne 2. 2. 2024, kterým bylo zrušeno opatření sp. zn. 1 SPR 273/2018, zavádějící aprobační oprávnění náměstka krajského státního zástupce vůči konkrétním úkonům stěžovatele. Krajský soud tento důkaz k návrhu stěžovatele provedl během jednání dne 22. 1. 2025. Vyhodnotil jej pod

pokračování

bodem 117. napadeného rozsudku, kde uvedl: „Pro úplnost soud podotýká, že pro posouzení žalobcova jednání nebylo podstatné, z jakého důvodu bylo rozhodnuto o opatření zavádějícím aprobaci některých úkonů žalobce, či že opatření týkající se této aprobace bylo následně zrušeno. Podstatné je, že v rozhodné době předmětný žalobcův úkon v souladu s tehdy platným opatřením aprobaci podléhal. Samotnou aprobaci úkonu žalobce a požadavek nadřízeného státního zástupce na úpravu daného písemného úkonu tedy nelze považovat za nezákonné.“ Krajský soud jinými slovy dospěl k závěru, že tento důkaz není v projednávané věci relevantní, neboť v době uložení výtky bylo aprobační opatření náměstka krajského státního zástupce v platnosti. Takové hodnocení důkazu nelze označit jako „bezobsažné“, jak namítá stěžovatel. Naopak, zcela koresponduje s povinností soudu hodnotit věc dle skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. V této době nebylo Opatření č. 5/2024 krajské státní zástupkyně ještě vydáno.

[35] Stěžovatel dále namítá, že výtka nemá žádné parametry přezkoumatelnosti, nijak nereaguje na jeho podání ze dne 24. 10. 2022 a není z ní zřejmé, jak byla posouzena otázka zavinění stěžovatele. Napadený rozsudek správně poukázal na to, že žalovaný stěžovatelovo podání ze dne 24. 10. 2022 do úvah o domnělém zavinění protiprávního jednání nezahrnul, nijak však na tuto podstatnou vadu nereagoval.

[36] Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že jeho úkolem není nahrazovat činnost krajského soudu a opětovně přezkoumávat napadené rozhodnutí správního orgánu, jako kdyby rozhodnutí krajského soudu neexistovalo. Řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě. Je samostatným řízením o mimořádném oprávněm prostředku poté, kdy řízení před krajským soudem bylo pravomocně skončeno, a Nejvyšší správní soud v něm přezkoumává především rozhodnutí a postup krajského soudu, který o žalobě rozhodl a proti němuž kasační stížnost směřuje (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, a judikatura tam uvedená). Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud bude zabývat pouze namítanou vadou, spočívající v tom, že se krajský soud nezabýval tím, že žalovaný do odůvodnění výtky nijak nepromítl stěžovatelovo podání ze dne 24. 10. 2022.

[37] Z odůvodnění rozsudku krajského soudu vyplývá, že ten se obsahem podání stěžovatele ze dne 24. 10. 2022 zabýval pod body 73. – 76. Tímto podáním stěžovatel zpochybnil skutkový průběh jednání (a), když popřel jemu vytýkané nevhodné chování vůči JUDr. Svobodovi. Uvedl, že jediným, kdo v jeho kanceláři křičel, byl JUDr. Svoboda a odmítl, že by JUDr. Svobodovi řekl, že je „kokot“. Krajský soud dospěl k závěru, že ačkoli žalovaný ve výtce výslovně neuvedl, že stěžovatelově alternativní verzi průběhu uvedeného jednání prezentované v podání ze dne 24. 10. 2022 neuvěřil, z odůvodnění výtky je zřejmé, že skutkový stav má za prokázaný jak z obsahu podnětu JUDr. Svobody, tak i z vysvětlení podaných soudními úřednicemi. Stěžovatel naproti tomu žádné důkazy podporující jeho verzi skutkového stavu nenabídl.

[38] Z uvedeného vyplývá, že se krajský soud tím, jak žalovaný hodnotil stěžovatelovo podání ze dne 24. 10. 2022, zabýval. Nejvyšší správní soud nemá tomuto hodnocení co vytknout. Žalovaný prokázal, že to byl právě stěžovatel, kdo nadával nadřízenému státnímu zástupci. O subjektivní stránce provinění stěžovatele tak nemůže být pochyb. Stěžovatel

tímto svým zaviněným jednáním porušil povinnost zachovávat náležitou úctu k ostatním státním zástupcům.

[39] Stěžejní kasační námitkou jsou vady procesu, který vydání výtky předcházelo. Stěžovateli bylo upřeno právo seznámit se s podklady rozhodnutí a k těmto se vyjádřit, krajský soud toto pochybení žalovaného nesprávně posoudil.

[40] Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že výtka není rozhodnutím ve smyslu správního řádu, daleko blíže má k neformálnímu nástroji manažerského řízení, jedná se spíše o napomenutí či důtku (srov. bod 58 usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41, č. 3779/2018 Sb. NSS). Tomu odpovídá i neformalizovaný proces, který jejímu vydání předchází, ten by měl být stále zřetelně odlišitelný od kárného řízení (srov. bod 81 uvedeného usnesení rozšířeného senátu NSS). V rámci tohoto procesu je třeba respektovat základní zásady činnosti správních orgánů vymezené v § 2 až § 8 správního řádu. Dotčená osoba musí mít možnost se k vytýkanému jednání vyjádřit, aby pro ni eventuální udělení výtky nebylo překvapivé.

[41] Žalovaný této své povinnosti dostal. Žádostí o podání vyjádření ze dne 25. 7. 2022 (doručenou adresátovi téhož dne), byl stěžovatel informován o tom, že byla podána stížnost na jeho chování vůči JUDr. Svobodovi (stížnost vedena pod sp. zn. 1 SPR 145/2022). Současně byl zpraven o možnosti se k věci vyjádřit do 10. 8. 2022. Žádostí o vyjádření ze dne 5. 8. 2022 (doručenou adresátovi dne 9. 8. 2022), byl stěžovatel informován o tom, že byla podána stížnost na jeho chování vůči JUDr. Andělovi (stížnost vedena pod sp. zn. 1 SPR 166/2022). Současně mu byla dána možnost vyjádřit se k této stížnosti do 20. 8. 2022. Obsahem uvedených žádostí byl popis toho, co vyplynulo z průběhu šetření dotčených stížností. Stěžovatel tohoto svého práva využil a e-mailovým podáním ze dne 24. 10. 2022 se k obsahu obou stížností vyjádřil. Pokud tedy krajský soud zejm. v bodě 59. napadeného rozsudku dospěl k tomu, že stěžovatel nebyl zkrácen na svém právu vyjádřit se k vytýkaným skutečnostem, jedná se o závěr správný.

[42] Jde-li o namítanou nemožnost nahlížet do spisů, resp. seznámit se s podklady rozhodnutí, Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že jde o úkon, který mu nelze v rámci jeho práva na obhajobu upřít (§ 4 odst. 3 správního řádu). Konkrétní postup směřující k naplnění tohoto požadavku stanoví správní řád v § 36 odst. 3, z něhož plyne právo účastníka řízení seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout případně doplnění dokazování. Jakkoli vydání výtky dle § 31 zákona o státním zastupitelství nepředchází správní řízení (§ 9 správního řádu), je třeba naplnění těchto práv státnímu zástupci materiálně umožnit, byť jistě i méně formálním způsobem, než vyžaduje § 36 odst. 3 správního řádu; to vyplývá i z citovaného usnesení rozšířeného senátu č. j. 9 As 79/2016 - 41 (viz zejména body 69. a 79.).

[43] Stěžovatel v rámci e-mailového sdělení ze dne 24. 10. 2022 požádal o umožnění nahlédnout do spisů sp. zn. 1 SPR 145/2022 [spis vedený ohledně skutku (a)], 1 SPR 166/2022 [spis vedený ohledně skutku (b)], 1 SPR 273/2018 a 1 SPR 135/2022 (spisy, ve kterých byla vydána opatření k aprobaci stěžovatelových písemností).

[44] Z obsahu spisové dokumentace vyplývá, že sdělením ze dne 4. 11. 2022, sp. zn. 1 SPR 145/2022, 1 SPR 166/2022, doručeným stěžovateli téhož dne žalovaný

pokračování

vyrozuměl stěžovatele, že mu bude dne 7. 11. 2022 v 9:00 hod. umožněno nahlédnutí do spisů sp. zn. 1 SPR 145/2022 a 1 SPR 166/2022. Do ostatních spisů stěžovateli nahlédnutí umožněno nebylo, podstatné materiály z těchto spisů však byly založeny do spisů, do kterých stěžovateli umožněno nahlédnout bylo. Dále žalovaný sdělil stěžovateli, že má znovu možnost se vyjádřit ve lhůtě do 10. 11. 2022 k oběma ve sdělení popsáním skutkům, které byly předmětem šetření žalovaného. Tyto skutky žalovaný ve svém sdělení včetně právní kvalifikace popsal.

[45] Dne 4. 11. 2022 se stěžovatel dostavil do kanceláře bezpečnostní ředitelky krajského státního zastupitelství a žádal o umožnění nahlédnout pouze do svého osobního spisu v pondělí dne 7. 11. 2022, čemuž nebylo vyhověno. Téhož dne žalobce prostřednictvím SMS zprávy žádal žalovaného, aby zajistil, aby mu bylo umožněno nahlédnout do osobního spisu v pondělí (7. 11. 2022). Dne 11. 11. 2022 byla stěžovateli výtky doručena. Dne 29. 12. 2022 stěžovatel opětovně požádal o nahlížení do spisů sp. zn. 1 SPR 145/2022, 1 SPR 166/2022, 1 SPR 273/2018 a nově sp. zn. 1 SPR 283/2022, 5 SPR 375/2022 a 5 SPR 461/2022. Do těchto spisů nahlédl dne 29. 12. 2022.

[46] Z uvedeného vyplývá, že stěžovateli bylo umožněno do spisů nahlédnout, je přitom bez významu, zda sdělení žalovaného o možnosti nahlédnout do spisu obsahovalo poučení o tom, že se „může seznámit s podklady rozhodnutí a navrhnout doplnění dokazování“. Stěžovatel formalisticky rozlišuje mezi „prostým nahlédnutím do spisů“ a kvalifikovanou výzvou podle § 36 odst. 3 správního řádu. Jak již Nejvyšší správní soud zdůraznil shora, vydání výtky předchází méně formalizovaný proces. Na jednotlivé úkony v rámci tohoto procesu proto nelze klást shodné požadavky jako v rámci standardního správního řízení. Podstatné v nyní projednávané věci je, že stěžovateli právo nahlédnout do spisového materiálu, který byl podkladem výtky, upřeno nebylo (podstatné části spisů vedených k věci, v nichž si nadřízený zástupce vyhradil aprobační oprávnění, byly k nahlédnutí umožněny). Stěžovatel je však v rámci stanovené lhůty nevyužil a stejně tak nevyužil ani svého práva navrhnout doplnění dokazování. Udělení výtky proto pro stěžovatele nemohlo být překvapivé, jak správně vyhodnotil i krajský soud pod bodem 61. napadeného rozsudku.

[47] Takovým nemohlo být ani z důvodu, že stěžovatel nebyl poučen o tom, že žalovaný nebude jeho jednání nadále posuzovat jako kárné provinění, nýbrž jako drobný nedostatek a poklesek. Pokud jej žalovaný v rámci výzev ze dne 25. 7. 2022 a ze dne 5. 8. 2022 poučil o tom, že by jeho jednání mohlo být kárným proviněním, pak pro něj jistě nemohlo být překvapivé, že žalovaný nakonec zvolil mírnější formu pokárání v podobě výtky. Stěžovatel nakonec ani sám neuvádí, jak by jej volba tohoto oproti kárnému provinění mírnějšího opatření poškozovala na jeho veřejných subjektivních právech.

[48] Se stěžovatelem se nelze ztotožnit ani v tom, že by krajský soud nesprávně rozdělil řízení o výtce na dvě fáze – před vydáním výtky a vydání výtky. Takový závěr z napadeného rozsudku neplyne a stěžovatel ani v tomto případě neobjasnil, jak může taková úvaha zasahovat do jeho veřejných subjektivních práv. Krajský soud pod body 53. až 56. odůvodnění uvedl, že udělení výtky předchází prošetření stížnosti, v rámci kterého se provádí dokazování. Je přitom pouze věcí žalovaného, jaké důkazy za účelem osvědčení skutkového stavu věci provede. V případě skutku (a) žalovaný v souladu s § 15 odst. 1 zákona o státním zastupitelství vycházel z vysvětlení podaného JUDr. Svobodou a vyžádal také

vysvětlení od soudních úřednic, které incident stěžovatele zaznamenaly. Stěžovatel v rámci svého podání ze dne 24. 10. 2022 taktéž předestřel svou verzi skutkového průběhu incidentu, jemu však žalovaný neuvěřil, nebyly předloženy žádné důkazy tuto verzi potvrzující.

[49] Jak již bylo opakovaně uvedeno shora, fáze předcházející vydání výtky je neformálním procesem, nejedná se o správní ani o kárné řízení, a proto stěžovatel není oprávněn jakkoli aktivně participovat na prověřování důvodnosti stížnosti. Má právo nahlížet do spisové dokumentace, která je podkladem rozhodnutí, má právo vyjádřit se ke skutečnostem, které jsou mu kladeny za vinu a rovněž je oprávněn navrhopat důkazy za účelem prokázání jeho verze skutkového stavu věci. Takové důkazy však v nynějším případě předloženy nebyly, a ačkoli stěžovatel nyní namítá, že nebyl přizván k podání vysvětlení soudními úřednicemi, svou možnost vyjádřit se k obsahu těchto vysvětlení nevyužil a stejně tak nenavrhł skutková zjištění v tomto směru doplnit. Koneckonců ani z obsahu kasační stížnosti neplyne, co konkrétně by stěžovatelova účast u podání vysvětlení měla přinést. Postupem žalovaného vedoucím k prošetření důvodnosti stížnosti stěžovatel nebyl zkrácen na svých právech.

[50] Navazující kasační argumentace stěžovatele se týká účelového, předpojatého a tendenčního postoje žalovaného vůči němu, aniž by jakkoli zpochybňovala závěry krajského soudu. Taková argumentace však je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť jí stěžovatel na rozhodnutí krajského soudu nereaguje a konkrétně a kvalifikovaným způsobem nezpochybňuje jeho závěry (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, č. j. 1 As 271/2015-36).

[51] Nesprávným Nejvyšší správní soud neshledal ani závěr krajského soudu ohledně absence průtahů v řízení o stížnostech týkajících se chování stěžovatele. Krajský soud pod body 93. až 95. napadeného rozsudku dospěl k závěru, že o průtahy nešlo, zákon o státním zastupitelství lhůtu pro vyřízení stížnosti neukládá. Pokud však postup žalovaného od doby podání stížnosti JUDr. Svobody do vydání výtky netrval více než půl roku, šlo o dobu přiměřenou danému případu, v rámci kterého byly prošetřovány dvě stížnosti a stěžovateli byl opakovaně poskytován prostor pro vyjádření.

[52] Jakkoli je pravdou, že zákon o státním zastupitelství lhůtu pro vyřízení stížnosti nezná, nelze přistoupit k tomu, že by vedoucí státní zástupce (resp. jeho náměstek) mohl dotčenému státnímu zástupci ukládat výtku v rámci neomezeného časového období. Takový výklad by porušoval nejen zásadu právní jistoty státního zástupce, ale i zásadu rychlosti a hospodárnosti správního řízení (§ 6 správního řádu), které jsou rovnocenně aplikovatelné na řízení o výtce. Aplikací uvedených zásad je nutno dospět k závěru, že výtka musí být uložena v době přiměřené dané věci. Jak v této souvislosti uvedl rozšířený senát zdejšího soudu, výchovný účinek ukládané výtky je podtržen tím, že orgán ukládající výtku reaguje bezprostředně a rychle. Posouzení, zda byla lhůta přiměřená či nikoliv, je přitom nutno provést podle toho, jaké okolnosti jsou předmětem vytýkaného jednání, jak se o těchto dohledový orgán dozvěděl, jaké úkony činil k objasnění věci atp. Takový postup dle názoru kasačního soudu lépe (než zavedení rigidních prekluzivních lhůt) odpovídá neformálnosti výtky a zaručuje pružné *ad hoc* řešení odpovídající nastalé situaci (srov. bod 23. rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 As 8/2021-56, č. 4217/2021 Sb. NSS).

pokračování

[53] Stížnost JUDr. Svobody na chování stěžovatele obdržel žalovaný dne 25. 5. 2022. Dne 21. 7. 2022 a dne 22. 7. 2022 byla podána vysvětlení soudními úřednicemi a JUDr. Svobodou, dne 25. 7. 2022 byl stěžovatel vyzván k vyjádření k vytýkanému skutku, a to do 10. 8. 2022. Dne 14. 6. 2022 obdržel žalovaný stížnost na chování stěžovatele od JUDr. Anděla. Dne 5. 8. 2022 žalovaný požádal stěžovatele o vyjádření k vytýkanému jednání, k tomu mu stanovil lhůtu do 20. 8. 2022. Stěžovatel na uvedené výzvy reagoval až dne 24. 10. 2022 e-mailovým podáním, kterým současně požádal o umožnění nahlédnout do spisové dokumentace. To mu bylo umožněno ke dni 7. 11. 2022 a současně mu byla stanovena nová lhůta pro vyjádření ke stížnostem do 10. 11. 2022. Dne 11. 11. 2022 stěžovatel převzal výtku žalovaného vydanou téhož dne.

[54] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že výtku byla v projednávané věci uložena v přiměřené lhůtě čítající zhruba 6 měsíců ode dne obdržení první stížnosti. Taková doba se kasačnímu soudu nejeví jako nepřiměřená již s ohledem na skutečnost, že žalovaný prošetřoval nikoli jednu, nýbrž hned dvě stížnosti týkající se stěžovatele. Jakkoli je pravdou, že žalovaný byl téměř 2 měsíce od podání stížností nečinný, odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že sám stěžovatel nerespektoval lhůty stanovené mu k vyjádření ke stížnostem a toto vyjádření podal po více než 2 měsících od jejich uplynutí. Bez významu pak není ani to, že žalovaný stěžovateli poskytl možnost vyjádřit se k jemu vytýkaným skutečnostem opakovaně, a to znovu poté, co vyjádřil zájem o nahlédnutí do podkladových spisů.

[55] Nejvyšší správní soud na tomto místě podotýká, že stěžovatelova, k uvedené námitce jakoby mimoděk, vznesená douška o tom, že jeho podání ze dne 24. 10. 2022 mělo být posouzeno i jako stížnost na průtahy a chování žalovaného, není řádně uplatněným kasačním bodem ve smyslu § 106 odst. 1 s. ř. s., a proto se jí kasační soud nemůže zabývat.

[56] Další kasační námitkou stěžovatel krajskému soudu vytýká, že nad rámec toho, co mu bylo vytčeno žalovaným, přičítá stěžovateli také nepřiměřenou veřejnou kritiku ve smyslu § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství, které se měl vůči JUDr. Andělovi dopustit. Tak tomu ovšem není. Jak plyne zejména z bodu 114. napadeného rozsudku, krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatelův „*projev nesouhlasu tak nebyl zcela soukromé povahy, neboť se dostal do dispozice i dalších osob, jichž se přímo netýkal. Vzhledem k tomu, jak byl formulován, byl jistě způsobilý vyvolat v těchto osobách dojem, že krajské státní zastupitelství vykonává svou dozorovou činnost v rozporu se zákonem, v jeho vedení nestojí osoby s potřebnou odbornou a morální kvalitou a jejich postavení není hodno odpovídajícího respektu. Minimálně v očích těchto osob tak mohla být nepochybně **vážnost krajského státního zastupitelství snížena***“ (důraz doplněn NSS). Krajský soud tak zjevně nemířil na povinnost zdržet se nepřiměřené veřejné kritiky státního zastupitelství a výkonu jeho působnosti, jiných státních zástupců, soudců, advokátů a notářů, vymezenou ve větě za středníkem v § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství, nýbrž na povinnost zakotvenou v § 24 odst. 2 zákona o státním zastupitelství, dle které státní zástupce je při výkonu své funkce, ve svém osobním životě i při výkonu svých politických práv povinen vystříhat se všeho, co by mohlo ohrozit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Porušení této povinnosti přitom bylo stěžovateli napadenou výtkou rovněž kladeno za vinu. Krajský soud tak nikterak nevybočil z právního rámce vymezeného žalovaným.

[57] V souvislosti s jednáním, vytykaným stěžovateli v rámci druhého skutku, je namítáno, že k porušení povinností vymezených v zákoně o státním zastupitelství nemohlo dojít, neboť postup JUDr. Anděla, který přímo uložil administrativní pracovníci úpravu textu pokynu stěžovatele, byl *contra legem*. Takové oprávnění totiž vedoucí státní zástupce dle stěžovatele nemá, a to ani na základě § 12e zákona o státním zastupitelství, jak se dle jeho názoru mylně domnívá krajský soud. Aprobace úkonu totiž vždy musí směřovat vůči dozorujícímu státnímu zástupci, který má možnost takový pokyn pro nezákonnost odmítnout. Stěžovatel jinými slovy namítá, že aprobovaný úkon JUDr. Anděla měl mířit přímo jemu, nikoli kanceláři.

[58] Stěžovateli ani v tomto případě nelze zcela přisvědčit.

[59] Dle § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství *vedoucí státní zástupce je oprávněn vykonávat dohled nad postupem státních zástupců a vyšších úředníků působících u státního zastupitelství, v jehož čele stojí, a dávat jim pokyny k postupu při vyřizování věcí v příslušnosti tohoto státního zastupitelství. Postup státních zástupců a vyšších úředníků může sjednocovat i pokyny vztahujícími se na více věcí určitého druhu. Výkonem těchto oprávnění či některých z nich může pověřit jiného státního zástupce.*

[60] Dle § 12e odst. 2 zákona o státním zastupitelství *státní zástupci jsou povinni řídit se pokyny vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce, s výjimkou pokynu, který je v konkrétní věci v rozporu se zákonem. Pokud byl pokyn vydán ústně, státní zástupce, který pokyn vydal, jej na žádost státního zástupce, kterému je pokyn adresován, potvrdí písemně.*

[61] Dle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství *odmítne-li státní zástupce z důvodu podle odstavce 2 pokyn splnit, sdělí neprodleně důvody odmítnutí písemně státnímu zástupci, který pokyn vydal. Pokud ten na pokynu trvá, předloží věc neprodleně se svým stanoviskem vedoucímu státnímu zástupci. Vedoucí státní zástupce je oprávněn pokyn zrušit, a pokud tak neučiní, vyřídí věc státní zástupce, který pokyn vydal. Vydal-li pokyn vedoucí státní zástupce, vyřídí věc sám.*

[62] Z obsahu spisové dokumentace vyplývá, že na základě opatření náměstka krajského státního zástupce, JUDr. Dana Anděla, ze dne 9. 11. 2018, sp. zn. 1 SPR 273/2018, bylo tomuto zástupci vedoucího státního zástupce vyhrazeno aprobační oprávnění pokynů stěžovatele adresovaných Policii ČR, KŘP Ústeckého kraje, Službě kriminální policie a vyšetřování. Dne 13. 6. 2022 obdržel JUDr. Anděl k aprobaci pokyn stěžovatele ze dne 10. 6. 2022. Tuto aprobaci neprovedl, pokyn stěžovatele dle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství upravil pomocí vlastního textu. Ani v této podobě však pokyn nebyl vypraven, když do něj stěžovatel dne 13. 6. 2022 opětovně zasáhl svým přeformulovaným zněním a současně kanceláři zakázal dotčený pokyn pod jeho jménem vypravit, pokud bude i toto poslední znění JUDr. Andělem přeformulováno. Na to JUDr. Anděl reagoval sdělením ze dne 13. 6. 2022, sp. zn. 1 KVZ 73/2017, adresovaným stěžovateli, kterým mu uložil vydat policii pokyn oproštěný od jakýchkoli komentářů vůči aprobujícímu státnímu zástupci.

[63] Z popisu a sledu úkonů tak, jak byly vymezeny shora, vyplývá, že stěžovatel odmítl akceptovat pokyn JUDr. Anděla, který neaproboval jím formulované znění pokynu adresovaného policii a opětovně text upravil. Jakkoli je pravdou, že pokyn JUDr. Anděla k úpravě textu byl směřován kanceláři, nikoli stěžovateli, nejedná se o protizákonný postup

pokračování

zástupce vedoucího státního zástupce. Kancelář v tomto případě zastávala roli prostředníka, přičemž vzhledem k tomu, že pokyn určený policii byl činěn jménem stěžovatele, který jej měl parafovat, je logické, že se s ním v jeho konečném znění před vypravením musel seznámit. Podstatné je, že stěžovatel skutečně s tímto zásahem ze strany JUDr. Anděla před vypravením pokynu obeznámen byl, avšak namísto toho, aby mu v souladu s § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství neprodleně písemně sdělil důvody, proč odmítá jeho pokyn splnit, i on prostřednictvím kanceláře nechal již upravený text znovu přeformulovat a kanceláři zakázal vypravit případný další JUDr. Andělem obměněný text. K pochybení tak došlo na straně stěžovatele, který se neřídil zmíněným postupem stanoveným v § 12e odst. 3 věte první zákona o státním zastupitelství. Pokud tedy stěžovatel JUDr. Andělovi písemně nepředložil důvody, pro které shledal jeho pokyn nezákonným a odmítl jej akceptovat, byl povinen se tímto pokynem náměstka vedoucího státního zástupce bez dalšího řídit (§ 12e odst. 2 zákona o státním zastupitelství).

[64] Jestliže tak neučinil a do referátu adresovaného kanceláři dokonce uvedl, že jednání JUDr. Anděla je „šikanózním zásahem“, který nebude akceptovat, přičemž zakázal upravený pokyn vypravit, je takové jednání skutečně nutno hodnotit jako neuctivé. Nejedná se přitom o pouhý popis reálné situace, jak se snaží zlehčit stěžovatel. Jím užitá formulace naopak nasvědčují pohrdavému jednání a celkovému postoji stěžovatele vůči nadřízeným státním zástupcům. Ten ostatně plyne i z jiných písemností obsažených ve spisovém materiálu. Zmínit lze např. záznam administrativní pracovnice krajského státního zastupitelství ze dne 4. 11. 2022 týkající se předání výzvy žalovaného k nahlédnutí do spisové dokumentace a k opětovnému vyjádření ke stížnostem. Pracovnice stěžovatele žádala o potvrzení převzetí uvedené výzvy, ten jí však sdělil, „že jí nic nepotvrdí, že si to převezme později, až bude chtít a navíc „von“ mu nebude určovat, kdy se může přijít seznámit s obsahem spisu, že on přijde kdykoliv jindy.“ Po sdělení, že v přípisu je obsaženo konkrétní datum a hodina pro seznámení s obsahem spisu, stěžovatel dále uvedl: „Víš co, tak jdi do prdele a jemu vyříd, ať si to taky strčí třeba do prdele.“ K dotazu pracovnice, zda to má takto prezentovat, stěžovatel sdělil, že ano a ať dále vyřídí, ať radši odstraní průtahy.

[65] Z popsaného vyjadřování stěžovatele vyplývá, že ten evidentně odmítá respektovat hierarchii a subordinaci, na nichž je soustava státního zastupitelství postavena a vůči svým kolegům i zaměstnancům státního zastupitelství se chová přinejmenším nezdvořile a mnohdy až vulgárně. Státní zástupce, stejně jako soudce, by přitom měl být vzorem slušného chování, a to nejen ve vztahu k účastníkům řízení a soudu, ale přirozeně také k zaměstnancům státního zastupitelství včetně svých kolegů, a to tím spíše, pokud jde o nadřízené státní zástupce. Nejvyšší správní soud na tomto místě zdůrazňuje, že nijak nezpochybňuje závěry vyslovené zdejším soudem pod bodem 130. v rozsudku ze dne 12. 6. 2012, č. j. 1 As 51/2012-242, č. 2703/2012 Sb. NSS, *Vlastimil Rampula*, dle kterých: „státní zástupci sice nepochybně nemají tak silné záruky nezávislosti jako soudci a princip nezávislosti se v rámci jejich činnosti často a nelehce střetává s principem subordinace, je však třeba mít na paměti, že to nemají a nemohou být bezvládné neodpovědné loutky v rukou svých nadřízených, ale nebojácní profesionálové reprezentující veřejný zájem, kteří se v případě pochybností o zákonnosti či správnosti konání svého nadřízeného mohou (a mají) takovému pokynu shora vzepřít.“ Musí tak ovšem činit v mezích slušnosti, čemuž jednání stěžovatele neodpovídalo.

[66] S krajským soudem se lze ztotožnit i v tom, že popsany pokyn stěžovatele snížil vážnost krajského státního zastupitelství minimálně v očích administrativních pracovníků, které jsou dle výše uvedeného zjevně pravidelně svědky obdobného chování stěžovatele. Nejvyšší správní soud podotýká, že státní zástupce jistě má právo na svobodu projevu, čítající i kritiku ostatních státních zástupců. Povinnosti a odpovědnost za své jednání však pro ně shodně jako pro soudce nabývají zvláštního významu. Lze od nich proto oprávněně očekávat, že budou svou svobodu projevu užívat zdrženlivě tak, aby nemohla být ohrožena neustrannost a vážnost (autorita) funkce státního zástupce či státního zastupitelství (srov. rozsudky ESLP ze dne 28. 10. 1999 ve věci č. 28396/95, *Wille proti Lichtenštejnsku*, § 63 a 64, a ze dne 11. 12. 2018 ve věci č. 26238/10, *Brisic proti Rumunsku*, § 103, či bod 64. nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2617/15). Formulace užitá stěžovatelem v referátu adresovaném kanceláři vzbuzují dojem nekompetentnosti a probujícího státního zástupce. Stěžovateli přitom dle názoru Nejvyššího správního soudu nic nebránilo pokyn JUDr. Anděla věcně odmítnout písemností adresovanou přímo k jeho rukám. I v této části skutku (b) tak lze shledat porušení povinnosti státního zástupce, která plyne z § 24 odst. 2 zákona o státním zastupitelství.

IV. Závěr

[67] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[68] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, který však nevynaložil náklady přesahující rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení (výrok II. tohoto rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. srpna 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu